

Nikolaj Vasiljevič GOGOLJ: PLAŠČ (novela, 1842)

1. Zunanja oznaka A. Akakijeviča

Nizke rasti, malo pegast, rdečelas, nekoliko kratkoviden, z nagubanimi lici, pleša na čelu, hemeroidna polt obraza, ponošena obleka, moknato rdeča uniforma z nizkim in ozkim ovratničkom, predvsem zelo stanjšan in že mnogokrat zakrpan plašč («kapot» domača halja), srednjih let.

2. Razlaga in izvor njegovega imena

Ob rojstvu se botra in mati niso mogli zediniti o njegovem imenu, saj ji njuni predlogi iz koledarja svetnikov niso ugajali, čeprav sta naštelata kar nekaj možnosti. Zato jim ni preostalo druge možnosti, kot da otrok dobi ime po očetu in postane Akakij Akakijevič.

3. Opis njegovega poklica, delovnega mesta

Bil je »dosmrtni uradnik za prepisovanje aktov«. Ves čas živel le za svojo službo in bil ves predan delu. Delal je z veliko ljubeznijo, celo v prostem času. Užival je v prepisovanju in ni imel nobene želje po napredovanju. Prav nasprotno, tega se je celo otepal.

4. Opis odnosa sodelavcev do Akakija Akakijeviča

Ni užival nobenega spoštovanja, sluge ga niso upoštevale, načelniki pa so bili do njega hladni in trinoški. Mladi uradniki so ga celo zasmehovali in si iz njega brili norce.

5. Opis odnosa Akakija Akakijeviča o sodelavcev

On je bil do njih brezbrizen in se ni oziral na njihova zbadanja. Le v skrajnem primeru jih je vprašal, zakaj mu nagajajo. Sprejemal je naloge od vseh in sploh ga ni zanimalo, kdo mu jih je zadal.

6. Kakšen je bil Akakij Akakijevič na delovnem mestu *večnega titularnega svetnika, uradnika*

Nihče se več ne spominja, kako in kdaj je dobil to službo. Ne glede na nadrejene, ki so se ves čas menjavali, je on vedno ostajal na istem položaju in imel enako službo. Zato je bil večen. Titularen pa, ker je imel naziv svetnika, višjega in pomembnega uradnika na oddelku ministrstva.

7. Ali je bil zmožen opravljati še kakšno drugo delo

Ne, čeprav so mu ponudili napredovanje, ga je bilo tega malo da ne groza. Vse kar si je želel, je bilo prepisovanje aktov.

8. Kako je doživljal pot v pisarno in iz nje, kaj je počel doma

Ves čas se mu je dogajalo, da je stopil pod okno ravno takrat, ko so gospodinje metale ven smeti. Ni ga zanimalo, kaj se dogaja na ulici. Ko se je vrnil iz službe domov je takoj začel jesti. Hitro je pojedel juho in kos govedine s čebulo. Potem pa se je spet vrnil nazaj k delu in začel prepisovati spise. Včasih je dokončeval preostalo delo, včasih pa je kar za lastno veselje delal kopije zase. Nikoli ni zahajal v družbo, gledališče, na ulico ali na kakršnokoli drugo zabavo.

9. Na kakšen način je Akakij Akakijevič komuniciral z ljudmi

Ni maral zahajati v družbo in na zabave. Komuniciral je le najosnovnejše z gospodinjo, krojačem Petrovičem ali s sodelavci, ko so mu naložili kakšno novo delo.

10. Najhujši sovražnik revnih (ki zaslužijo 400 rubljev) je severna zima.

11. Kdo je Petrovič, kakšne opravke ima Akakij pri njemu

Petrovič je krojač, ki živi v tretjem nadstropju dvoriščne hiše in skrbi za Akakijev plašč. Vedno, ko se njegov suknjič obrabi, gre do njega in ta ga za primeren denar zakrpa.

12. Kakšni občutki prevevajo Akakija ob novici, da bo moral naročiti nov, drag plašč

Bil je pretresen in kar ni mogel verjeti, da se je tako razpletlo. Hodil je po ulicah kot v sanjah. Hkrati je bil tudi žalosten. Hodil je naokoli ne da bi sploh vedel kam, dokler se ni zaletel v stražnika, ki ga je nahrulil. Potem je začel trezno razmišljati in počasi odšel proti domu.

13. Kako bo zbral dovolj denarja

Polovico je dobil iz svojih prihrankov, saj je imel navado, da od vsakega porabljenega rublja vzame groš in ga shrani v hranilniček. Vsakega pol leta pa je privarčevani denar preštel in bakreni denar zamenjal za srebrni drobiž. S tem je prihranil 40 rubljev. Da pa je prihranil še za drugo polovico, je moral kar močno zategniti pas. Odpovedal se je večernemu čaju, ni prižigal sveč, po ulici je hodil skrajno previdno, da je čim manj obrabil podplate, perilo je dajal prat le v najhujši sili itd. Skratka zmanjšati je moral izdatke za eno leto. Poleg tega pa je dobil v službi še nagrado, ki je bila kot nalašč višje kakor običajno.

14. Na kakšen način ga obsede misel na plašč

Postal je živahnejši, celo odločnejši. Njegovo življenje je postalo izpolnjeno. Ves čas je razmišljal o tem. Vsaj enkrat na mesec je obiskal Petroviča in se z njim pomenil o plašču. Kakšno blago bosta izbrala, kakšne barve bo bil, kakšna bo cena.

15. Opiši dan, ko Akakij končno obleče novi plašč, kako ga sprejmejo sodelavci

Na poti v službo je bil praznične volje, ves čas je čutil, da nosi nov plašč. Kar smejalo se mu je od notranje sreče, da je pot minila kot v sanjah. Skoraj ves oddelek je hkrati izvedel veliko novico o Akakijevem novem plašču. Vsi so ga prišli gledat, pozdravljali Akakija ter mu čestitali. Želeli so, da ta dogodek skupaj »zaližejo«. Bilo mu je zelo neprijetno, a nato se nek uradnik ponudi, da pridejo k njemu in ob enem praznujejo še njegov god. Čeprav se Akakij sprva upira, ga naposled sodelavci le uspejo prepričati.

16. Ali se zna Akakij zabavati, kako preživi večer pri pomočniku načelnika urada

Akakij se ne zna zabavati in je v tem precej »lesen«. Sploh ni vedel, kaj naj počne, kako se naj drži in kaj naj reče. Kmalu se je pričel dolgočasiti in se izmuzniti domov, kar mu uspe šele v drugem poskusu po večerji.

17. Kaj se zgodi, ko se pozno ponoči vrača s pogostitve

Ko se Akakij vrača s pogostitve mu dva moška ukradeta nov plašč in ga sunita s kolenom v hrbet, da pade v sneg.

18. Kdaj je hotel Akakij prvič v življenju uveljaviti svojo voljo

Ko je šel naslednji dan k komisarju in ga pisarji v sprejemnici niso in niso spustili naprej, se je razjezil in zlagal, da prihaja iz ministrstva v uradni zadevi ter da se bo v nasprotnem primeru pritožil čeznje.

19. Označi »ugledno osebo«, h kateri se Akakij obrne po nasvetu nekega uradnika

Njegove navade so bile resne in veličastne. Bil je zelo strog do podrejenih, do tovarišev pa prijazen, ustrezljiv. Ko so ga povišali v generala, sploh ni več vedle, kako naj ravna. V družbi sebi enakih je bil je bil človek, kot se spodobi, pošten, pameten. Ko pa je prišel do tistih z nižjim položajem, je takoj postal popolnoma nemogoč. Molčal je in bil je v zadregi.

20. Kakšno razočaranje doživi, zakaj in kako umre

Ta »ugledna oseba« ga skrajno grdo ozmerja in ga užali kot ga še ni nihče nikoli. Odreče mu svojo pomoč pri iskanju plašča in od tega pretresa Akakij omedli, da so ga morali odnesti. Ko se vrača domov ga močno prepriha veter in v grlo stakne angino. Naslednji dan pa ga je začela tresti še neznosna mrzlica. Začne se mu blesti o plašču in ves čas grdo preklinja. Naposled pa nesrečnež umre.

21. Novela se po napovedi pripovedovalca konča fantastično. Pokomentiraj.

Vsekakor se konča izredno nenavadno. Zanimiva je zgodba o duhu Akakija Akakijevič, ki straši naokoli in krade plašče. Umiri se šele, ko dobi plašč tiste »ugledne osebe«. Nekateri pa so še po tem trdili, da so ga videvali. Zdi se mi nepričakovan konec, ki me je presenetil.

22. Ali je »ugledna oseba« doživela duševni pretres, sej je v odnosu do ljudi kaj spremenila?

Ja, ko se je vračal iz neke zabave s kočijo in je duh Akakija Akakijeviča zahteval njegov plašč. Pekla gaje vest in bilo jo je na smrt strah. Še naslednji dan je bil general ves bled, saj je preživel tako grozno noč, da je zjutraj to opazila celo njegova hči. Od takrat naprej je precej redkeje govoril podrejenim, če se zavedajo, kdo stoji pred njimi.

23. Delo je *groteska* (it. *grotta* = votlina, podzemna jama, poslikana z navadnimi slikarjami); ker prikazuje življenje v deformirani, neobičajni, nenavadni podobi, ki je hkrati smešna in grozljiva. Značilno za to *estetsko kategorijo* je karikiranje, združevanje komaj združljivega v nerazumne, polblazne, skrivnostne sestave, kar vzbuja v bralcu grozo, strah, stisko pred nesmisлом. Izpiši vsaj sva motiva v noveli: ime Akakij Akakijevič in odnos »ugledne osebe«, ko se želi postaviti pred prijateljem in odreče pomoč pri iskanju plašča, Akakijeva obsedenost in ljubezen do dela, prepisovanja itd.